

แบบฝึกหัด ท้ายบทที่ 12

แนวทางการวัด
และประเมินผล
การเรียนรู้

1. จงอธิบายประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ต่อไปนี้

1.1 การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

- จุดประสงค์หลัก : เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา
- วิธีการ : การสอบย่อย การถาม-ตอบใน ชั้นเรียน การบ้าน การสะท้อนผลการเรียนรู้
- ประโยชน์ : ผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ทันที ครูสามารถปรับการสอนให้เหมาะกับผู้เรียน

1. จงอธิบายประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ต่อไปนี้

1.2 การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

- จุดประสงค์หลัก: เพื่อตัดสินว่า ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้หรือไม่
- วิธีการ: การสอบกลางภาค ปลายภาค การสอบมาตรฐาน คะแนนเก็บรวม
- ประโยชน์: ใช้ประกอบการให้เกรด การเลื่อนชั้น การสำเร็จการศึกษา หรือ การ รับรองคุณวุฒิ

1. จงอธิบายประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ต่อไปนี้

1.3 Formative Assessment

- ความหมาย: การประเมินที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการเรียนการสอน
- จุดประสงค์: เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้และการสอนอย่างต่อเนื่อง
- ตัวอย่าง: แบบฝึกหัด การอภิปรายกลุ่มเล็ก การนำเสนอผลงานย่อย การตรวจการบ้าน
- ลักษณะเด่น: เน้นการให้ Feedback มากกว่า การให้คะแนน

1. จงอธิบายประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ต่อไปนี้

1.4 Summative Assessment

- ความหมาย: การประเมินเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้ รายวิชา หรือภาคการศึกษา
- จุดประสงค์: เพื่อสรุปผลและตัดสินว่าผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ตัวอย่าง: การสอบปลายภาค การสอบวัด มาตรฐาน โครงการงานปลายคอร์ตส์
- ลักษณะเด่น: เน้นการตัดสินผลการเรียนเป็น คะแนนหรือระดับ

2. องค์ประกอบของการวัดและการประเมินผลประกอบด้วยอะไรบ้าง และองค์ประกอบเหล่านั้นสัมพันธ์กันอย่างไร

องค์ประกอบของการวัดและการประเมินผล โดยทั่วไปมี 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. **วัตถุประสงค์ (Objectives / Purpose)** เป็นเป้าหมายว่าการวัดและประเมินผลทำไปเพื่ออะไร เช่น เพื่อพัฒนาหรือเพื่อตัดสินผลการเรียน
2. **สิ่งที่จะวัด (Learning Outcomes / Target)** คือพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องการวัด เช่น ด้านความรู้ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะ
3. **เครื่องมือและวิธีการวัด (Tools & Methods)** เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมงาน

2. องค์ประกอบของการวัดและการประเมินผลประกอบด้วยอะไรบ้าง และองค์ประกอบเหล่านั้นความสัมพันธ์กันอย่างไร

4.การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (Data Collection & Analysis)

การนำผลจากเครื่องมือมาจัดการ เช่น ตรวจข้อสอบ บันทึกคะแนน
วิเคราะห์ผล

5. การแปลผลและการนำผลไปใช้ (Interpretation & Utilization) การสรุปผล เช่น ผ่าน/ไม่ผ่าน ดี/ควรปรับปรุง และนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียน หรือการตัดสินผลการศึกษา

2. องค์ประกอบของการวัดและการประเมินผลประกอบด้วยอะไรบ้าง และองค์ประกอบเหล่านั้นความสัมพันธ์กันอย่างไร

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ องค์ประกอบเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกันเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ดังนี้

- เริ่มจาก วัตถุประสงค์ - กำหนดว่าจะวัดเพื่ออะไร
- จากนั้นเลือกสิ่งที่จะวัด - คือผลลัพธ์หรือพฤติกรรมของผู้เรียนที่ต้องการดู
- เลือก เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามสิ่ง ที่ต้องการวัด
- ทำการ เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผล อย่างเป็นระบบ

2. องค์ประกอบของการวัดและการประเมินผลประกอบด้วยอะไรบ้าง และองค์ประกอบเหล่านั้นสัมพันธ์กันอย่างไร

- สุดท้ายคือ การแปลผลและนำไปใช้ เพื่อตัดสินใจ หรือปรับปรุงการเรียนการสอน ดังนั้น องค์ประกอบทั้งหมดทำงานเชื่อมโยงกันเป็นวงจร
- วัตถุประสงค์ - สิ่งที่จะวัด - เครื่องมือ - การเก็บข้อมูล - การแปลผลและการใช้

3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กำหนดการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ออกเป็นกี่ระดับ และ
แต่ละระดับมีความสำคัญอย่างไร

1. ระดับชั้นเรียน

ความหมาย : การวัดและประเมินผลที่ครูผู้สอนดำเนินการเป็นประจำในชั้นเรียน
ความสำคัญ:

- เพื่อดูพัฒนาการและความก้าวหน้าของผู้เรียน
- ใช้ปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ราย วัน/รายหน่วย ผู้เรียนได้รับ

Feedback ตลอดเวลา

3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กำหนดการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ออกเป็นกี่ระดับ และ
แต่ละระดับมีความสำคัญอย่างไร

2. ระดับสถานศึกษา

ความหมาย: การประเมินผลโดยสถานศึกษาเพื่อสรุปผลการเรียนของผู้เรียน
ในแต่ละช่วงชั้น/ภาคเรียน

ความสำคัญ:

- ใช้ในการตัดสินผลการเรียน เช่น การเลื่อน ชั้น การจบการศึกษาในสถานศึกษา
- ตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการ จัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กำหนดการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ออกเป็นกี่ระดับ และ
แต่ละระดับมีความสำคัญอย่างไร

3. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ความหมาย: การติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน คุณภาพการศึกษาใน
เขตพื้นที่

ความสำคัญ:

- เพื่อประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด
- ใช้ข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาในเขต พื้นที่ให้เหมาะสม

3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กำหนดการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ออกเป็นทีละระดับ และ
แต่ละระดับมีความสำคัญอย่างไร

4. ระดับชาติ

ความหมาย: การประเมินผลในระดับประเทศ เช่นการทดสอบทางการศึกษา
ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ความสำคัญ:

- เพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- ใช้เป็นข้อมูลเชิงนโยบายและการวางแผนการ ศึกษาในภาพรวม
- สะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศและเปรียบเทียบในระดับสากลได้

4. "สถานศึกษาไม่ให้ผู้เรียนเรียนซ้ำชั้น" ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุผลใด

เห็นด้วยกับการไม่ให้ผู้เรียนซ้ำชั้น

1. ไม่กระทบต่อสภาพจิตใจของผู้เรียน การซ้ำชั้นอาจทำให้เด็กรู้สึกอับอาย ขาดความมั่นใจ และถูกเพื่อน ล้อเลียน

2. เน้นการพัฒนาแบบต่อเนื่อง การเลื่อนชั้นไปพร้อมเพื่อน ทำให้เด็กมีแรง จูงใจเรียน และยังคงมีโอกาสดำเนินการช่วยเหลือเป็นรายบุคคล

3. สะท้อนแนวคิด "การศึกษาเพื่อทุกคน" มุ่งพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ไม่ใช่หยุดอยู่กับความล้มเหลว

4. เปิดโอกาสให้ใช้วิธีการแก้ไขที่สร้างสรรค์กว่า เช่น การสอนเสริม การสอนซ่อมเสริม การให้คำปรึกษา การเรียน รู้แบบโครงงาน

5. เพราะเหตุใดจึงต้องรายงานผลการเรียนรู้

1. เพื่อสะท้อนพัฒนาการและผล สัมฤทธิ์ของผู้เรียน

- ทำให้ผู้เรียนรู้ว่าตนเองเรียนรู้ ได้มากน้อยเพียงใด จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาอยู่ตรงไหน

2. เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

- ผู้ปกครองและครูสามารถรับรู้ ความก้าวหน้าของผู้เรียน และ ช่วยกันวางแผนพัฒนาการ เรียนรู้ต่อไป

3. เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจทางการศึกษา

- ใช้ในการเลื่อนชั้น จบการศึกษา สมัครเรียนต่อหรือประกอบ การสมัครงาน

5. เพราะเหตุใดจึงต้องรายงานผลการเรียนรู้

4. เพื่อสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบ

- ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจเมื่อเห็นความสำเร็จ และพยายาม ปรับปรุงตนเองเมื่อเห็นข้อบกพร่อง

5. เพื่อเป็นหลักฐานทางการศึกษา

- ใช้ยืนยันว่า ผู้เรียนได้เข้าศึกษาและมีผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจำเป็นต่อทั้งระดับบุคคลและระดับประเทศ

6. ภารกิจของผู้สอนด้านการวัดและการประเมินผลควรเป็นอย่างไร เพราะอะไร จึงเป็นเช่นนั้น

ภารกิจของผู้สอนด้านการวัดและประเมินผล

1. กำหนดวัตถุประสงค์และสิ่งที่จะวัดให้ชัดเจน

- ครูต้องรู้ว่าอยากวัดด้านใด เช่น ความรู้ ทักษะ หรือคุณลักษณะ อันพึงประสงค์

2. สร้างและเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม

- เช่น แบบทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินแฟ้มสะสมงาน
- เครื่องมือที่ใช้ควรมีความเที่ยงตรง เชื่อมั่น และเป็นธรรม

3. เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ

- บันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งระหว่างเรียน (Formative) และปลายภาค (Summative)

6. ภารกิจของผู้สอนด้านการวัดและการประเมินผลควรเป็นอย่างไร เพราะอะไร จึงเป็นเช่นนั้น

4.วิเคราะห์และแปลผลอย่างรอบคอบ

- ตีความข้อมูลอย่างเป็นกลาง ใช้เกณฑ์มาตรฐาน ไม่อคติ

5.รายงานผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

- แจ้งผู้เรียนและผู้ปกครอง เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้และพฤติกรรม
- ใช้รายงานผลเป็นหลักฐานทางการศึกษา

6. นำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียนและการสอน

- ปรับกิจกรรมการเรียนการสอน
- วางแผนสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

6. ภารกิจของผู้สอนด้านการวัดและการประเมินผลควรเป็นอย่างไร เพราะอะไร จึงเป็นเช่นนั้น

เพราะเหตุใดจึงควรเป็นเช่นนั้น?

- การประเมินผลคือเครื่องมือสะท้อนคุณภาพการสอนและการเรียนรู้
- หากครูประเมินผลได้อย่างถูกต้อง จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จุดแข็ง-จุดอ่อนของตนเอง
- ผลการประเมินที่เชื่อถือได้ เป็นหลักฐานที่ใช้ตัดสินผลการศึกษาและวางแผนการเรียนต่อได้
- ครูจะสามารถปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

7. จงอธิบายว่า ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองจะใช้ประโยชน์ จากรายงานผล อย่างไร

ผู้สอน (ครู)

- ใช้ผลการเรียนเป็น ข้อมูลสะท้อน คุณภาพการสอน ของตน
- วางแผนปรับปรุงการสอนจัดกิจกรรมซ่อมเสริม หรือพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล
- ใช้เป็นหลักฐานในการตัดสินผลการเรียน เช่น การเลื่อนชั้น การให้เกรด

7. จงอธิบายว่า ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองจะใช้ประโยชน์ จากรายงานผล อย่างไร

ผู้เรียน

- รู้ ระดับความสามารถของตนเอง จุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุง
- ใช้เป็นแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองต่อไป
- เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เลือกเรียนต่อในสายการเรียนหรืออาชีพ ที่เหมาะสม

7. จงอธิบายว่า ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองจะใช้ประโยชน์ จากรายงานผล อย่างไร

ผู้ปกครอง

- รับรู้พัฒนาการทางการเรียนรู้และ พฤติกรรมของบุตรหลาน
- ใช้ข้อมูลเพื่อ ช่วยเหลือ สนับสนุน และเสริม ทักษะ ที่ลูกยังอ่อนอยู่
- มีส่วนร่วมกับครูในการวางแผนพัฒนาผู้ เรียน
- ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจด้านอนาคตการศึกษาของบุตร เช่น การเปลี่ยน
สายการเรียน การหาสถาบันเพิ่มเติม

8. ท่านุคิดว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีข้อดีและข้อจำกัดอย่างไร จงอธิบาย และให้เหตุผล ประกอบ

ข้อดี - ข้อจำกัด

หลักสูตร 2546

ข้อดี: ยืดหยุ่น ครูเลือกใช้วิธีการ ประเมินได้หลากหลายสอดคล้องกับ ธรรมชาติเด็กเล็ก

ข้อจำกัด: ไม่มีมาตรฐานกลางที่ ชัดเจน ทำให้แต่ละโรงเรียนประเมิน แตกต่างกันไป และผลที่ได้เปรียบเทียบ ไม่ได้

หลักสูตร 2560

ข้อดี: มีมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ คุณภาพชัดเจน การประเมินเป็นระบบ และใช้ได้ทั่วประเทศ เน้นการใช้ผลเพื่อ พัฒนาเด็กจริง ๆ

ข้อจำกัด: ครูต้องใช้เวลาและความ สะเอียดมากขึ้นในการเก็บข้อมูลและทำ รายงาน อาจสร้างภาระงานเอกสารสูง

8. ทำนุคิคว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อตามหลักสูตรแกนกลาง การศีกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีข้อดีและข้อจำกัดอย่างไร จงอธิบาย และให้เหตุผล ประกอบ

สรุปพร้อมเหตุผล

- หลักสูตร 2546 เน้นความยืดหยุ่นและเหมาะกับธรรมชาติเด็กแต่ขาดมาตรฐานกลาง → ทำให้การประเมินไม่ต่อเนื่องและไม่สามารถเปรียบเทียบคุณภาพในภาพรวมได้
- หลักสูตร 2560 กำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ชัดเจน → ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยในภาพรวม แต่ก่อให้เกิิดภาระงานเอกสารและความกดดันแก่ครู

9. จงเปรียบเทียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) แตกต่างกันอย่างใด กรณี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ให้ดำเนินการเปรียบเทียบ หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 กับหลักสูตรฯ ปรับปรุง 2560

หลักสูตรปฐมวัย 2546

แนวคิดการประเมิน

เน้นการวัดและประเมินเพื่อดูพัฒนาการเด็ก เป็นรายด้าน (ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา)

วิธีการประเมิน

ใช้วิธีการหลากหลาย เช่น การสังเกต บันทึก พฤติกรรม แฟ้มสะสมงาน

การรายงานผล

รายงานผลแบบพรรณนา (Descriptive Report) อธิบายพัฒนาการรายด้าน บทบาท ของครู ครูเป็นผู้เก็บข้อมูลหลักผ่านการ สังเกตและบันทึก

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

มีบ้าง แต่ยังไม่ชัดเจน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์

เปรียบเทียบ/เหตุผล

- **2560** กำหนดมาตรฐานชัดเจนกว่า ทำให้การประเมินเป็นระบบและมีทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ
- **2560** ช่วยสะท้อนสมรรถนะจริงของเด็ก ไม่เน้นตัวเลขคะแนน แต่เน้นข้อมูลที่ใช้พัฒนาต่อได้
- **2560** มีความโปร่งใสและเปรียบเทียบ ได้ชัดเจนกว่า 2546
- **2560** เพิ่มบทบาท "ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนา" ไม่ใช่แค่ สรุปผล
- **2560** ช่วยเชื่อมโยงโรงเรียน-ครอบครัวได้ดีกว่า

หลักสูตรปฐมวัย 2560

แนวคิดการประเมิน

เน้นการประเมินแบบองค์รวม (Holistic) ครอบคลุมทุก มิติ เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณลักษณะและตัวบ่งชี้ที่ กำหนดไว้

วิธีการประเมิน

ใช้วิธีการเชิงคุณภาพคล้ายเดิม แต่เพิ่มความสำคัญ กับ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการมีส่วนร่วมของเด็ก

การรายงานผล

รายงานผลแบบพรรณนาคล้ายเดิม แต่กำหนด เกณฑ์ คุณภาพตามมาตรฐานที่ชัดเจน และใช้ข้อมูลสะสมตลอดปี บทบาทของครู ครูทำหน้าที่ทั้งประเมินเก็บข้อมูล ให้ Feedback และปรับการจัดประสบการณ์

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

เน้นการมีส่วนร่วมมากขึ้น ทั้งให้ข้อมูลเด็กและ ร่วมพัฒนา